

**С.Ж.Асфендияров атындағы Қазақ Ұлттық
Медицина Университеті**

**Кафедра: Қоғамдық денсаулық
сақтау**

**Тақырыбы: Психиатриялық көмекті көрсету және
психиатриядағы пациенттердің құқығын қорғаудағы
этикалық – құқықтық аспектілері**

Орындаған: Әкім А.Ф.

Қабылдаған: Баймолдин Н.М

Тобы:13-002-01

Факультет: ҚДС

Курс: 4

Жоспар:

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

2.1.1. Психиатриялық көмек көрсету

2.1.2. Психиатриялық көмек көрсетуді
ұйымдастыру

2.1.3. Психиатриядағы пациенттердің құқығын
қорғау

III. Қорытынды

IV. Пайдаланылған әдебиеттер

Психиатриялық көмек - психика бұзылуының алдын алу, азаматтардың психикалық денсаулығын тексеру, психика бұзылуының диагностикасы, психикасының бұзылуынан зардап шегуші адамдарды емдеу, күту, медициналық және әлеуметтік жағынан оңалту;

Психиатриялық жәрдем көрсету саласындағы мемлекеттік саясат

Психикасының бұзылуынан зардап шегуші адамдарға психикалық жәрдем көрсету саласындағы Қазақстан Республикасының мемлекеттік саясаты:

- ❖ заңдылық, ізгілік және адам мен азаматтың құқықтарын сақтау;
- ❖ психикасының бұзылуынан зардап шегушілерге тегін және қол жететіндей медициналық жәрдем көрсетуді қамтамасыз ету;
- ❖ психиатриялық жәрдем берілген кезде азаматтарды әлеуметтік қорғау принциптері негізінде жүргізіледі.

Қазақстан Республикасында психиатриялық көмек көрсететін ұйымдар қызметінің негізгі бағыттары:

Психикалық және мінез-құлық бұзылулары бар пациенттерге медициналық және әлеуметтік көмек көрсететін мамандар:

- 1) психиатриялық ұйымның штаттағы қызметкерлері – мынадай мамандықтар бойынша дәрігерлері: психиатрия (наркология, психотерапия, сексопатология, медициналық психология, сот-психиатриялық сараптама, сот-наркологиялық сараптама), балалар психиатриясы (наркология, медициналық психология, сот-психиатриялық сараптама, сот-наркологиялық сараптама);
- 2) мейіргерлер;
- 3) әлеуметтік қызметкерлер.

Қазақстан республикасында психиатриялық көмек көрсетуді ұйымдастыру

Қазақстан Республикасында психиатриялық көмек көрсету мынадай нысандар бойынша жүзеге асырылады:

- 1) амбулаториялық-емханалық көмек, оның ішінде консультациялық-диагностикалық көмек;
- 2) стационарлық көмек;
- 3) стационарды алмастыратын көмек;
- 4) жедел медициналық жәрдем.

Амбулаториялық психиатриялық көмек мыналарды қамтиды:

1) психиатрдың консультациясына пациенттен (немесе оның заңды өкілінен) жазбаша келісім алу және ем қабылдау;

2) пациенттің жағдайын анықтау және диагноз қою мақсатында психиатр дәрігердің қарап-тексеруі;

3) диагнозды анықтау мақсатында пациенттерді эксперименталдық-психологиялық, логопедтік, зертханалық және аспаптық қарап-тексеру;

4) пациенттерді анықтау және емдеуге жатқызуға жіберу;

5) пациенттерді (көрсетілімдері бойынша) ресімдеу және консультациялық байқауды жүзеге асыру;

6) пациенттерді топтар бойынша ресімдеу, стратификаттау және (көрсетілімдері бойынша) динамикалық байқауды жүзеге асыру.

Стационарлық психиатриялық көмек мыналарды қамтиды:

- 1) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2010 жылғы 23 қазандағы № 907 [бұйрығымен](#) (бұдан әрі – № 907 бұйрық) (Нормативтік құқықтық актілердің мемлекеттік тізіліміне № 6697 болып тіркелген) бекітілген Денсаулық сақтау ұйымдарының бастапқы медициналық құжаттама нысандарына сәйкес белгіленген медициналық құжаттаманы рәсімдеу;
- 2) емді таңдау және жүргізу клиникалық хаттамаларға сәйкес жүргізіледі;
- 3) психиатр дәрігердің алғашқы күнтізбелік 10 күн бойы күнделікті, одан кейін – аптасына 2 рет қарап-тексеруі, емді түзетуі (қажет болған жағдайда);
- 4) клиникалық хаттамаларға сәйкес бейінді мамандардың консультациялар, клиникалық-зертханалық, психологиялық-эксперименталдық, зертханалық-эксперименталдық зерттеп-қарау әдістерін жүргізуі.

Психикасының бұзылуынан зардап шегуші адамдардың құқықтары:

1. Психикасының бұзылуынан зардап шегуші адамдар азаматтардың Қазақстан Республикасының Конституциясында көзделген барлық құқықтары мен бостандықтарына ие болады. Психикасының бұзылуына байланысты азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын жүзеге асыруын шектеуге Қазақстан Республикасының заңымен көзделген жағдайларда ғана жол беріледі.

Психикасының бұзылуынан зардап шегуші адамдардың бәрі психиатриялық жәрдем көрсетілгенде:

- 1) білікті медициналық жәрдем алуға;
- 2) өздерінің құқықтары туралы және психикасы бұзылуының сипаты мен қолданылатын емдеу әдістері туралы ақпарат алуға;
- 3) тұрғылықты жері бойынша, сондай-ақ қажет болған жағдайда жүрген жерінде психиатриялық жәрдем алуға;
- 4) психиатриялық стационарда тексерілуге және емделуге;
- 5) санитариялық-гигиеналық талаптарға сай келетін жағдайларда жәрдем алуға;
- 6) медициналық айғақтар бойынша емдеудің барлық түрін (оның ішінде санаторий-курорттық түрін) алуға;

7) емдеудің кез келген сатысында медициналық құралдар мен әдістерін, ғылыми зерттеулерден немесе оқу процесінен, суретке түсіруден, бейне жазудан немесе киноға түсуден бас тартуға;

8) өздерінің талап етуімен психиатриялық жәрдем көрсетуге қатысушы кез келген маманды (оның келісімімен) осы Заңмен реттелетін мәселелер жөніндегі дәрігерлік комиссияда жұмыс істеуге шақыруға;

9) Заңда белгіленген тәртіп бойынша адвокаттан және басқа заңды өкілден немесе өзге адамнан жәрдем алуға;

10) психикалық зардап шегуінің (ауыруының), белгіленген қорытындысына сот тәртібімен, соның ішінде тәуелсіз сарапшыларды қатыстыра отырып шағым жасауға құқылы.

Психикасының бұзылуынан зардап шегуші адамдардың құқықтары мен бостандықтарын психикалық ауруы болуының, денсаулық сақтау органдарының психиатрия ұйымында немесе халықты әлеуметтік қорғау не арнаулы оқыту жүйесі органдарының психоневрологиялық ұйымында диспансерлік бақылауда болуы фактілерінің негізінде ғана шектеуге жол берілмейді. Мұндай тәртіп бұзушылыққа кінәлі адамдар Қазақстан Республикасының заңына сәйкес жауап береді.

Психиатриялық жәрдем көрсетілетін азаматтардың құқықтары мен мүдделерін қорғау

1. Азамат өзіне психиатриялық жәрдем көрсетілген кезде өзінің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау үшін өз қалауымен өкіл шақыруға құқылы. Өкілдік Қазақстан Республикасының заңдарымен белгіленген тәртіппен ресімделеді.

2. Кәмелетке толмаған және белгіленген тәртіп бойынша іс-әрекетке қабілетсіз деп танылған адамның психиатриялық жәрдем көрсетілген кездегі құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды олардың заңды өкілдері жүзеге асырады.

3. Азаматқа психиатриялық жәрдем көрсетілген кезде оның құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды адвокат немесе заңды өкіл жүзеге асырады. Адвокатты шақыру және оның қызметіне ақы төлеу тәртібі Қазақстан Республикасының заңдарында көзделеді. Психиатриялық жәрдем көрсететін ұйымның әкімшілігі осы Заңның 23-бабының 5-тармағындағы 1) тармақшада және 29-бабының 1)-тармақшасында көзделгеннен басқа жағдайларда адвокат шақыру мүмкіндігін қамтамасыз етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер

- ❖ Интернет желісі
- ❖ www.google.kz
- ❖ www.vikipediya.com